

Snart nytt år!

November månad år 1997

M ledeltidningen

I detta nummer:

* Viktiga saker, Månadens händelser och annat informativt och kul. Bokelund, Sandsbro, dricka jul, museuret & anglo-saxarna.

Månadens händelser

Sandsbro skola

Vi har vid två olika tillfällen visat upp oss för mellanstadie-eleverna i Sandsbro. Första gången var i oktober om jag inte minns fel och då var Nicolaij, Gerulf och Aelfrick där och "underhöll" barnen.

Andra gången var den 11 november och då skulle barnen ha ett gästbud ute i Kronobergs Slottsruin och vi var inbjudna som atmosfär och uppvisning.

Jag, Laurenc, Aelfrick och Gerulf kom dit på sen-eftermiddagen och stod som vakter vid den sista bron in till borgen när barnen kom tågande klassvis. Alla lärare var klädda och många barn hade försök till medeltida dräkt på sig. Efter lite gycklarupptåg gick barnen in i salen för vidare upptåg som sagoberättande och sång.

Kämparna rustade på medans barnen var inne i salen och åt mat som de lagat själva. Jag kom i jättestämning under kvällen för de hade verkligen lyckats med atmosfären. Hela borgen var full med machaller överallt och den såg verkligen bebodd ut på avstånd. Vi fick smaka på maten och se på en pjäs innan kämparna avslutade kvällen med lite kämpalek som var mycket uppskattat! Ni kan läsa tackbrevet i tidningen. Hade vi haft en barnförening så hade antalet medlemmar ökat efter dessa uppvisningar enligt Beatrice Peitz som hört vad barnen tyckt i efterhand.

Stwen

KB festen 28 nov

För att öka umgänget mellan de fyra föreningar som tillsammans har KulturBryggeriet som föreningslokal ordnades en fest den 28 november. Späxet stod för späxandet, Isterbandet för musiken, kören för sjungandet och medeltidsföreningen för maten. En stor eloge till Malin Olestål som var samordnare för denna fest som totalt hade ca 60 gäster. Stämningen var hög under hela festen och Eliese och Gwen kom på vetenskaplig väg fram till att dansen Pavanne med fördel kan dansas till Dixielandmusik!!! Festen fortsatte långt in på natten (inbillar jag mig) men jag åkte hem "tidigt" precis som det anstår den fina flicka Gwen är!!

Stwen

Dricka jul 6 dec

Den 6 december var det åter dags att för tredje året i rad fira jul i Kronobergs Slottsruin. Detta året fanns det tyvärr ingen byggfläckt som kunde värma upp rummet till de 15 grader som jag hörde att det var förra året. Men skam den som hänger läpp för det - Reidmar, Gerulf, Aelfrick och lille John eldade ivrigt i den öppna brasan och vädret var rätt hyffsat varmt. Matlagarna kom så småningom och salen pyntades och ljusen tändes och stämningen infann sig. Totalt kom det 22 personer (Sigrid och Hanna från Arinholm bland annat) och maten mättade och drycken värmdde. Barderna spelade och det blev till och med lite dansat. Sångfåglarna sjöng och ... ja, det var underbart!

Stwen

Månadens händelser

Bokelund

En liten grupp bestående av Eliese, Reidmar och Gerulf var för några veckor sedan på Bokelunds skola och visade upp sig inför eleverna. Barnen fick klämma, känna och slå (!) på de medeltida filurerna och tyckte att det var himla skojigt.

Gwen

Döpet av Sol 14 dec

En kall och mulen morgon blev Annes och Magnus lilla dotter döpt till Sol i Västrabo kyrka. Efteråt samlades alla närvarande i scouternas lokal på Pär Lagerqvists väg för ätande av en mumsigt smaskig smörgåstårta! Från medeltidsföreningen närvarade jag själv, Nicolaij, Reidmar, Gerulf, Vendela, Stig, Eliese, Styrbjörn samt numera Stockholmska Lovisa och lilla dottern Alva!

Gwen

Museumet den 14 dec

Vi hade av museumet blivit ombudda att medverka på deras julmarknad den 14 december. Lille John och Aelfrick var där först och började uppsättningen av baldakinen och fick assistance av mig och Nicolaij efter en kort stund. Snart kom Laurenc och efter ytterligare ett tag kom Tuva. Vi satt och pratade med de folk som vågade sig ända fram till vårt bord. Kallt var det denna dag men vi är ju vana vid dylikt klimat efter alla dricka-jul evenemang. Senare kom Gerulf och Reidmar, Vendela och Gerulf och Laurenc hade lite kämpauppvisning för besökarna.

Gwen

Till Medeltidsföreningen Theleborg

Ett stort tack för er medverkan vid vårt gästbud på Kronobergs Slottsruin. Det varmycket uppskattat.

Hjärtliga hälsningar

Anki Axelsson, Birgitta Fagerlund, Göran Grimlund, Beatrice Peitz, Monika Wahlsten samt alla mellanstadieelever vid Sandsbro Skola

Anglo-saxisk historia

Ett arbete av Sebastian Ingemansson/Aelfrick

Extremt kortfattad Anglo-saxisk historia

410	Romarna drar sig tillbaka från Britannien. Romerska kejsaren Honorius vägrar att hjälpa Britterna mot "barbarerna".
450-500	De första anglo-saxiska kungadömena bildas.
597-604	St. Augustine påbörjar kristnandet av anglo-saxarna.
617-632	Nothumbria blir den ledande anglo-saxiska staten.
757-796	Offa regerar i Mercia som nu är den ledande anglo-saxiska nationen. Han handlar med Karl den store som ser honom som jämlike.
793	Första vikingaräden mot England, klostret på Lindisfarne
825	Wessex blir englands ledande nation. (Kent, Essex och Sussex ingår också i Wessex)
800-900	Vikingerna förstör alla anglo-saxiska kungariket utom wessex.
899-924	Edward blir kung över hela England
991	Vikingarna hotar igen, anglo-saxarna köper sig fria från invasion
1066	Kung Harald dör :slutet för den anglo-saxiska monarkin

Källförteckning

Författare	titel	tryckår och tryckort
Douglas Woodruff	The life and times of	1993 London alt. Frome
M. och C.H.B. Quennell	Every-day life in roman and anglo-saxon times	1968 London och Norwich
David McDowall	An illustrated history of	1992 Hong Kong Britain
Winston S. Churchill	A history of the english-speaking pepoles vol. 1	1958 London
M. Harrison och G. Embleton	Anglo-saxon thegn	1993 Hong Kong
T. Wise och G.A. Embleton	Saxon, viking and Norman	1994 Hong Kong
D.P. Capper	The vikings of Britain	1937 Storbritannien
Översättare	titel	tryckår och tryckort
Rev. James Ingram	The anglo-saxon chronicle	1929

Anglo-saxisk historia

Det anglo-saxiska samhället

Högst i samhällsstegen var givetvis kungen och kungafamiljen. Kungen var officiellt enväldig men till sin hjälp hade han ett råd *Witan*. Rådet hade viss makt i och med att det var de som valde tronföljare och de som godkände kungens lagar, så ville kungen vara säker på att hans ätt eller i värsta fall han själv skulle få sitta kvar på tronen fick han i viss utsträckning lyda rådet.

De personer som var möjliga arvingar kallades *athelings*, de var av kungligt blod men inte nödvändigtvis kungens söner. Men vanligtvis var det så att kungens äldsta son blev utsedd till tronarvinge.

Nästa grupp i samhället var adeln som kallades *eoldormen*. Många av eoldormännen var administrativa ledare och domare i de olika länen eller *shires*. Dessa adelsmän fick titeln *shire reeve* som senare förkortades till *sheriff*. Det var också dessas uppgift att sammankalla och leda alla stridsdugliga män i händelse av krig. Den adliga titeln blev tidigt ärftlig så de adliga familjerna var ofta anrika och prestige fyllda att t.ex. bli ingift i.

Under adeln fanns en krigarklass. Dessa krigare var ofta legosoldater eller tjänade som livvakt åt kungar eller adelsmän. En medlem av denna klass kallades *thegn*. Dessa fick ganska ofta en bit land som lön efter några års tjänstgöring och blev efterhand en klass av lågadliga storbönder. Men krigar traditionen fanns kvar och de tjänstgjorde som soldater i sin ungdom och blev bönder eller tjänstemän när de blev äldre.

Den största delen av befolkningen var fria bönder *ceorls*. Dessa ägde oftast en bit mark eller hyrde av en adelsman. Det fanns olika grader av *ceorls*, allt från rika storbönder till vad som nästan kan liknas med vad vi kallar statare. Men dessa var ändå privilegierade jämfört med den lägsta samhällsklassen.

Längst ned på samhällsstegen hittar vi slavarna eller *thralls*.

I och med att anglo-saxarna blev kristna uppstod nya klasser nämligen präster och biskopar. Biskoparna hade samma rank som en eoldorman och prästerna som en *thegn*. Prästerna fungerade också som lärare.

Att ha ett fungerande försvar var livsviktigt för varje anglo-saxiskt land, konflikter med kelterna eller anfall och plundringar av vikingar var något som hände någon eller några gånger under en mansålder. Varje land var uppdelat i flera län, *shires*, som hade en militär enhet, *fyrd*, denna samlades en eller flera gånger om året för att tränas. Fyrden bestod av alla fria och stridsdugliga män och det var deras rättighet och skyldighet att delta. Som officerare tjänade *thegner* och högsta ansvaret hade eoldormannen. Kungen hade rätt att sammankalla fyrden när han ville.

Den anglo-saxiska ekonomin byggde på jordbruket. Jordbruket var ofta kollektivt inom de olika byarna eftersom anglo-saxarna använde en tung plog som krävde sex till åtta oxar att dra och den var svår att vända. Därför plöjde man stora fält och varje familj fick ett antal fårar att odla, för att äga åtta oxar var ovanligt därför var det mest praktiskt att samarbeta.

Anglo-saxisk historia

Varje by hade vanligtvis tre fält att odla, ett till vårskörd, ett till höstskörd och ett fält som fick vila ett år. Anglo-saxarna var också fårfarmare i stor utsträckning. Alla kläder var gjorda av ull och ulLEN var också en stor exportvara. Andra exportvaror var vete, honug och tenn.

Slakten och familjen var viktiga enheter i den anglo-saxiska kulturen. Därför var det vanligt att en hel släkt gick ihop och bildade en by.

Sebastian Ingemansson/Aelfrick

Religion i Anglo-saxiska England

När anglo-saxarna först kom till England var deras religion av samma typ som de andra germanska stammarnas. Alltså samma religion som vikingarna hade med gudar som Oden och Tor.

Kelterna som bodde i England vid den tiden var kristna. De hade utvecklat en egen variant av kristendom som beskrivs som mildare och mer fantasirik än den romerska kristendomen. Det finns teorier som förklarar denna skillnad i tron med att kristendomen kom till England innan romarna infört den som statsreligion. I de keltiska områden som inte blev ockuperade av anglo-saxarna levde kristendomen kvar t.ex. Wales, Irland och delar av Skottland. Av anglo-saxarnas gamla religion finns inte många spår kvar idag. Spår av den hedniska religionen finns kvar i ortnamn och namnen på veckodagarna t.ex. Wednesday för guden Wodin och Thursday för guden Thor. Det vill säga av samma mönster som de svenska veckodagarna.

Men anglo-saxarna förblev inte hedningar länge sedan de bosatt sig i det nya landet. År 597 skickades en munk vid namn Augustine till England av påven Gregorius för att återinföra kristendomen. I den anglo-saxiska krönikan står det att år 601 övertygade Augustine kung Edwin av Nothumbria att döpa sig. Sedan står det om diverse kungar och länder som

blir kristnade de följande årtiondena. År 661 står det att syd-saxarna och invånarna på Isle of Wight började döpa sig och i och med detta var hela England kristet.

Men den romerska kyrkan koncentrerade sig mest på att kungen och adeln blev kristnade, större delen av befolkningen blev kristnade av keltiska munkar och biskopar som missionerade parallellt med de romerska. Detta fungerade dock inte i längden, två kyrkor på de brittiska öarna fungerade inte då heller. Den romerska kyrkan fick inte helt oväntat kungarnas stöd, den romerska kyrkans makt ökade och tog till och med över de områden där kelterna bodde och den keltiska kyrkan försvann mer och mer.

Kyrkan fungerade också som en skola och de rika kunde lära sig att skriva och läsa av munkar och präster. Detta ledde till ökade klasskillnader, när ägande bevis blev skriftliga kunde de som var analfabeter inte bevisa äganderätten till sin jord och blev då ofta av med den.

Kristnandet innebar ökade kontakter med resten av Europa och detta stimulerade handeln. Anglo-saxarna behöll dock ett visst inslag från gamla tron, de var fatalister. Detta gjorde dem till farliga motståndare i krig eftersom de ansåg att deras öde låg i guds händer.

Viktiga saker

Årsmöte 98

I slutet på januari eller början på februari kommer vårt årsmöte att hållas!

Det börjar alltså bli dags att lämna in eventuella kvitton till kassören, eller betala era eventuella skulder!

Datum meddelas i nästa tidning!

Första mötet 98

blir söndagen den 11 januari klockan 14.00!

Då kommer vi att diskutera vårens aktiviteter, banketter, söndagsmöten mm. Ni som inte tycker att höstens möten har varit så givande, här har ni chansen att vara med och påverka vårens mötesinnehåll! Vi kommer att diskutera den bankett som Reidmar skriver om nedan, hur vi kan få in mer pengar till föreningens utgifter och arrangemanget kring tinget som Storhärad kommer att ha hos oss prel. den 17 januari!

Med andra ord - kom på mötet den 11 januari och var med och skapa föreningens vårschema!

Ordna bankett??

Vi har fått en förfrågan från dansgruppen Trotto och Musica vite om att tillsammans anordna en bankett. Den skulle vara den 7 mars och möjligt vis även den 8.

Det som det då pratas om att vi skulle stå för är olika uppvisningar tex kämpalek, hantverk vara och fixa miljö möjligt vis stå för serveringen.

Kvällens tyngdpunkt läggs på sång, dans och andra uppträdanden. Maten blir av det lättare slaget med taffel och troligen något kallskuret.

Vad vi skulle få för hjälpen är en förhoppningsvis trevlig kväll, mat och ett vist bidrag till föreningen. Då det är planerat att avgiften ska vara 100 kr ,varav 50 går till maten, kan vi nog inte räkna med några större summor.

Då de andra föreningarna måste ha besked om vår medverkan eller ej så snart som möjligt vore det bra om vi finge föreningens åsikt den 11 januari på årets första möte.

Eder Reidmar som önskar er en god julefrid

Skickas till: Nenne, Jörgen, Alva Dambö
Adress: Dragonv. 7
Post nr: 19178 Sollentuna
Sverige
FÖRENINGEN
BREV

Theleborgs kalendarium

11 jan Första mötet 1998
17 jan prel. Storhäradssting (de tre lagsagorna) i Theleborg
31 jan -1 feb Kalligrafikurs i Göteborg
6-8 feb Kröning i Björka-Säbys slott utanför Linköping

Viktiga saker

Medlemskap i Theleborg

För 150:- blir du distansmedlem under ett år och får åka på events under året samt får tidningen.

För 200:- blir du fullvärdig medlem under ett år och får komma på alla våra aktiviteter under veckorna och åka på events under året. Du får förenings-tidningen.

För 300:- blir hela familjen fullvärdiga medlemmar under ett år och får då komma på alla aktiviteter under veckorna och åka på events under året. Dock får de bara en tidning per månad att dela på.

För inbetalning av medlemsavgift använd vårt postgiro nr: 26 88 54-7 Skriv ditt namn och adress och mottagare blir Medeltidsföreningen Theleborg, eller betala direkt till kassör Maria Jacobson-B./Gwendolyn på ett möte.

Kassör Gwen

Bidrag till tidningen

Det går väldigt bra att skicka mig ett E-mail på följande adress:
gwen66@hem2.passagen.se
Klistra in texten direkt i mailet så har jag lättast att hantera den! Annars kan vi komma överens om annat sätt!

Krönikör Gwen